

مرکز مجرب از امام صادق علیه السلام

اصول الفقه (حجیت ظواهر)

نقش اصالة عدم القرينه در حجیت ظهور

جلسه ۳۷۵

استاد شفیعی

خلاصه بحث گذشته:

تنها دلیل بر حجیت اصاله الظهور، بناء عقلاء است.

این استدلال متضمن دو مقدمه بود:

۱. عقلاء در محاورات خود به ظواهر اعتماد می‌کنند.

۲. عدم ردع شارع دال بر رضایتش از این بناء است.

اما برخی بر این مقدمات اشکالاتی وارد کردند.

نقش اصالة عدم القرينه:

جریان اصاله الظهور منوط به جریان اصاله عدم القرينه است؟ یا بالعکس، یا هیچ یک مرجع دیگری

نیست؟

نظرها:

قول شیخ:

مرجع اصاله الظهور، اصاله عدم القرينه است.

بعبارت دیگر: مرجع اصول وجودیه، مانند: اصاله الاطلاق، العموم، الحقیقه؛ اصل عدمی است، یعنی

اصاله عدم القرينه پس در موردی که اصاله عدم القرينه جاری نباشد، اصول وجودیه هم جاری نمی‌شود.

قول آخوند:

عقلاء دارای یک بناء هستند، یعنی اصاله الظهور، پس مرجع اصاله عدم القرينه، اصل وجودی است

یعنی اصاله الظهور فرمایش ایشان بر خلاف قول شیخ است.

مرکز مجرب از امام صادق علیه السلام

قول مصنف:

مصنف: قول هر دو خالی از اشکال نیست، دو اصل اوجود ندارد که بحث شود کدام یک مرجع دیگری است، بلکه یک اصل است و آن همان «اصالة الظهور» است.

توضیح مطلب:

اجرای اصالة الظهور در جایی است که احتمال خلاف ظاهر در کلام شخصی برود، این احتمال خلاف

دو صورت دارد:

۱. علم بعدم نصب قرینه داریم.

البته باید توجه داشت که با علم بعدم نصب قرینه، کلام مبدل به نص نمی‌شود زیرا صرف این امر، موجب تنصیب کلام نمی‌شود چون احتمال دارد متکلم غافل از نصب قرینه بوده، یا خواسته کلام مجمل یا مهمل باشد. پس در این صورت نیاز به اجرای اصل ظهور داریم.

۲. علم بعدم نصب قرینه نداریم.

توضیح در جلسه بعد